

•Çevrenizde gördüğünüz nesnelere ona gösterin ve tanıtırın. Markette, okulda, parkta vb. (Hadi salıncağa gidelim, bak salıncak, çocuklar salıncakta sallanıyor gibi)

•Çocuğunuzla sözel iletişim kurmaya dikkat edin. Bu onun yeni sözcükler öğrenmesine yardım edecektir.

•Her gün çocuğunuzla beraber seviyesine uygun resimli bir kitabın resimlerini inceleyin ve çocuğunuza anlatın. Okuduğunuz kitabın görsellerine dikkat çekin.

•Çocuğunuz konuşmak istediğinde fırsat tanıyın, sorularına yanıt verin.

•Çocuğunuzun soru sormaya özendirin.

•Çocuğunuza sürekli aynı soruları sormayın. Sadece soru sormak için soru sormayın. Yerinde ve zamanında gerektiğinde soru sormaya dikkat edin. Ayrıca; Sorulan sorulara yanıt vermede çocuğunuza süre tanıyın.

•Her zaman yanıtı “evet” ya da “hayır “ olan sorular sormayın. Daha uzun veya evet hayır sözcükleri dışında yanıt verecek şekilde sorular sorun.

•Cümlelerinizi anlayabileceği şekilde kurun. Seviyesine gelişim özelliklerine uygun cümleler kurun tane konuşun.

•Televizyon, tablet ve telefon kullanımını sınırlandırın. Bu süreyi konuşmaya, oyuna ve beraber kitap bakmaya ayırın.

•Çocuğunuzun sözcük dağarcığı yeterli olsa da olmasa da çocuğunuza model olun. Eksik bıraktığı kelimeleri kabul edin, doğrusunu tekrar ederek duymasını sağlayın, bu şekilde sözcük dağarcığına katkı sunarsınız. Konuşma becerisi hiç yoksa o anda yaptığınız etkinlik hakkında konuşun.

•Çocukla aynı ortamda oyun oynarken veya etkinlik yaparken çocuğun o anda ilgilendiği şeyler hakkında çocuktan dönüt beklemeden konuşmaya devam edin. Aynı şekilde kendi yaptığımız etkinlikler hakkında da konuşabilirsiniz.

•Kavramları günlük yaşantınızda sık sık kullanın. ‘Çorban çok sıcak, hava soğuk, oyuncuğun yumuşak, elman küçük, bu balık büyük vb.’

•Sevdiği bazı oyuncaklarını tehlike oluşturmayacak şekilde ulaşamayacağı yerlere koyun ve sizden istemesini bekleyin. Oyuncuğun adını tam söyleyemese bile sizden istediğinde yanıt vererek oyuncuğunu ve-

rin. Ne istiyorsun arabanı mı? Araban burada. Al bakalım arabanı...’

•Resimli hikâye kitapları edinin. Bunun için kütüphanelere başvuru yapabilirsiniz. Dil gelişimi yeterli olmayan çocuklar okuduğunuz anlamakta zorlanabilirler bu nedenle kitabın resimlerine beraber bakın, kitapta olanları basitçe anlatın ve baktığınız, anlattığınız kitabın görsellerine dikkat çekin. Zamanla size anlatmasını isteyin. Aynı kitaba defalarca bakabilirsiniz. Sık tekrar etmek yeni sözcük öğrenmelerini kolaylaştırır.

•Sizden bir şey istediği zaman konuşması için sorular sorun. ‘Su mu istiyorsun, süt mü istiyorsun. Tamam, su istiyorsun. Al bakalım sana bir bardak su. Elma mı istiyorsun portakal mı istiyorsun. Al bakalım sana elma. ‘Mümkünse soruyu sorarken söz ettiğiniz nesnelere elinizde olsun ve gösterin yanıt olarak işaret etmesi de yeterlidir.

•Yanlış konuştuğunda gülmeyin. Bu durum onu mutlu edecektir ve yanlış konuşmaya devam edecektir.

•Sevdiği şarkıları söylerken siz söylüyorsanız bazen yarım bırakın ve onun tamamlamasını isteyin.

•Zaman zaman rollerinizi değiştirebilirsiniz. Siz çocuk olun, o baba veya anne. Bu şekilde oyunlar oynayın.

•‘Amcan nerede, amcan ne giymiş. Dayın ne yapıyor. Ablan çiçek topluyor ‘ vb.

•Çocuğunuzla beraber basit parmak kuklaları hazırlayın ve bu kuklaları konuşturun.

•Dergilerden broşürlerden, eski gazetelerden vb resimler keserek bu resimlerden bir defter oluşturun. Bu resimleri zamanla sorun. Elma nerede, elma ne renk, sarı elma nerede, portakal nerede, masa nerede, masanın kaç bacağı var ...’

•Tüm bunları yaparken çocuğunuzla aynı seviyeye inerek göz kontağı kurun.

•Çocuğunuzla oyun oynarken çocuğunuzun ilgisine göre oyunlar seçin. Bu öğrenmelerini daha zevkli ve kalıcı hale gelmesini sağlar. Ayrıca mutlaka oyunda lider çocuk olmalıdır.

•Sevdiği gıdaları az az verin. Mesela elmayı çok seviyorsa tabağına küçük küçük koyun bitirince sizden tekrar istemek için iletişim kurmak zorunda kalacaktır.

•

SUŞEHRİ RAM

Kemalpaşa mahallesi, Ordu caddesi, No:28/1

Telefon: 0 (346) 311 58 40

T.C.
SUŞEHRİ KAYMAKAMLIĞI
Suşehri Rehberlik ve Araştırma Merkezi
Müdürlüğü

GECİKMİŞ KONUŞMA

GEÇİKMİŞ KONUŞMA

GEÇİKMİŞ KONUŞMA NEDİR?

Çocuğun konuşması yaşından beklenenden çok geri ya da konuşma gelişimi açısından çok daha yavaşsa, o çocuğun konuşması gecikmiş konuşma olarak adlandırılır.

GEÇİKMİŞ KONUŞMANIN NEDENLERİ NELERDİR?

- Bilişsel bozukluklar (Zekâ geriliği, down sendromu)
- İki dillilik
- Kalıtım, genetik geçiş
- Çevresinde yeterli uyaran olmayışı
- Merkezi sinir sistemi bozuklukları
- Duyusal sosyal psikolojik problemler ve ilgisizlik
- Otizm
- Kronik orta kulak enfeksiyonları
- Duyusal yetersizlik (işitme kaybı, görme kaybı)
- Konuşma organlarının yapı bozuklukları (yarık damak, yarık dudak vb)
- Çevresinde dil modellerlerinin yetersizliği
- Travmalar

Dil ve Konuşma Gelişim Basamakları

6 Ay

Sesleri gözü ile takip eder.
Güler .Ağular.
Babıldar-aynı heceleri bir araya getirir-ma –ma, ba -ba gibi.
Memnuniyet ve memnuniyetsizliğini sesi ile ifade eder.

9 Ay

Seslere dönüp bakar.Kendisi ile konuşulduğunda dinler.Sık kullanılan nesnelerin isimlerini tanır. (kitap, bardak vs)
Babıldar – kısa ve uzun heceleri bir araya getiririta-ta, di-di-di gibi .
Beden dilini kullanır(parmakla işaret etmek gibi) el sallar.

12 ay

Tek kademeli yönergeleri yerine getirir.
Babıldar.Sesleri taklit eder.
Çok net olmasa da bir veya birkaç kelime söyleyebilir.El sallar.

18 ay

Sorulduğunda en az bir vücut kısmına işaret edebilir. 3-20 kelimesi vardır. Kelime dağarcığı isimlerden oluşur.Sesleri bir araya getirerek jest ve mimiklerle iletişim kurabilir.

2 yaş

Basit yönergeleri ipucu, jest, mimik olmadan yerine getirir.Kıptaki resimleri sorulduğunda gösterebilir.Basit hikâyeleri, şarkıları dinler.
Sorulduğunda birkaç vücut kısmına işaret edebilir. İki kelimeyi bir araya getirebilir. (anne su)
Sesleri ve sözcükleri taklit eder.

3 yaş- 4 yaş

Basit “ kim”, “ne”, “nerede” ve “neden” sorularını yanıtlayabilir. Aile dışındaki kişilerinde konuşmasını anlayabilir. Dört veya daha fazla sözcükten oluşan cümleler kurabilir.

GEÇİKMİŞ KONUŞMA SORUNU YAŞAYAN ÇOCUKLARLA NELER YAPILABİLİR?

- Çocuğunuzla sık sık yaşına ve gelişim seviyesine uygun oyunlar oynayın. Sevdiği oyunları tekrar tekrar oynamaya devam edin. Oyun çocuğunuzun dil gelişimi destekleyecek en önemli unsurdur. (Oyun örnekleri için 0-36 aylık çocuklar için etkinlik kitabı milli eğitim bakanlığı temel eğitim genel müdürlüğü)
- Aynı şarkıları, aynı ninnileri tekrar tekrar söyleyin, zaman zaman onun söylemesini isteyin. Şarkı söylerken, ninni söylerken kullanabiliyorsanız şarkıya uygun resimler kullanmaya çalışın. Hangi şarkıyı veya hangi ninniye istediğini sorun yanıt veremezse ona ipuçları verin. Örneklere mi söyleyelim, kuşları mı gibi.
- Yaşı uygunsa anaokulu, kreş veya anasınıfına gönderin. Düzenli olarak park gibi alanlarda akranları ile iletişime girmesi için fırsatlar yaratın.
- Evde günlük yapılan işleri dil gelişimini desteklemek için kullanın.
- ‘Makineye çamaşır atarken sarı kirli pantolonu ver. Makineye atalım, kırmızı kazağını ver makineye atalım vb. Zamanla rollerinizi değiştirin o sizden istesin. Beraber kek, kurabiye, yemek yapın. Evdeki eksik listesini beraber hazırlayın, beraber toz alın. ‘Buralar toz olmuş gel beraber toz alalım. İki tane patates getir. Patates yemeği yapalım, kahvaltı masasına peyniri götür, masaya iki tane kaşık koy vb.